

Preventivní program školy 2022 / 2023

Vypracovala:	Mgr. Daniela Marková
Schválil:	Mgr. Michal Kapoun
Pedagogická rada projednala dne	1. 9. 2022

1. Charakteristika školy a její vnitřní zdroje

Základní škola Rabasova je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Je situována ve velkém sídlišti Dobětice, které je součástí městského obvodu Severní Terasa. Její umístění umožňuje kontakt s okolní přírodou i snadnou dostupnost prostředky městské hromadné dopravy pro žáky ze vzdálenějších lokalit. Rozsáhlá školní budova je pavilonového typu, součástí školy je školní zahrada, víceúčelový sportovní areál a altán. Výuka probíhá v kmenových a odborných učebnách (fyziky, chemie, přírodopisu, cizích jazyků, dvou počítačových učebnách, hudebně, učebně výtvarné výchovy, školních dílnách aj.).

Všechny učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi nebo projektory. K výuce tělesné výchovy slouží dvě prostorné tělocvičny. Žáci mají možnost stravovat se ve školní jídelně, kde je zaveden čipový systém, platby i objednávky jídel mohou probíhat také elektronicky. Žáci i pedagogičtí pracovníci mají k dispozici školní knihovnu, která obsahuje cca 2 700 svazků. Školní družina má 5 oddělení a využívá k činnosti účelně vybavené klubovny, prostorné chodby, tělocvičnu, hřiště a zahradu.

Na škole se vyučuje podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem „Podaná ruka pro vaši budoucnost“. Vzdělávací nabídku doplňuje široké spektrum zájmových útvarů a mnoho mimoškolních aktivit napříč ročníky (návštěvy kulturních představení, koncertů, sportovní soutěže, kurzy a výlety).

ŠMP, ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISŤE, VEDENÍ ŠKOLY

Konzultační hodiny ŠMP: kdykoliv po předchozí domluvě (Bakaláři, e-mail: dana.markova@dobetice.zsrabasova.cz).

Na realizaci preventivního programu školy se podílejí všichni zaměstnanci školy.

Tým pro řešení rizikového chování ve škole:

Mgr. Michal Kapoun, ředitel školy

Mgr. Jaroslava Zámotná, statutární zástupce ředitele

Mgr. Miroslav Král, zástupce ředitele

Mgr. Daniela Marková, školní metodik prevence (dále jen ŠMP)

Mgr. Irena Nemetová, výchovný poradce

Mgr. Bc. Věra Václavíková, speciální pedagog

třídní učitel žáka (dále jen TU)

Aktivity týmu:

- Šetří rizikové chování žáků.
- Řeší situaci s třídním kolektivem.
- Komunikuje se zákonnými zástupci žáků.
- Jedná s Policií ČR, PPP, odborem sociální péče o dítě, psychologem nebo dětskou lékařkou.

DOKUMENTACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

- Metodické doporučení MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021.

Další dokumentace:

- preventivní program školy,
- deník školního metodika prevence,
- zápisy řešení aktuálních problémů z oblasti prevence,
- přípravy na metodické vedení učitelů,
- evidence akcí s preventivní tematikou, vzdělávání a kontaktů DVPP v oblasti prevence,
- ankety a výsledky různých šetření.

2. Vnější zdroje školy pro tvorbu minimálního preventivního programu

VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE:

- <http://www.prevence-praha.cz>
- <http://www.adiktologie.cz>
- <http://www.odrogach.cz>
- <http://www.drogy-info.cz>
- <http://www.spolecnekbezpeci.cz/>

METODICKÁ POMOC:

- Mgr. Bc. Daniela Vrůblová, Policie České republiky v Ústí nad Labem – prevence, 607 082 631
- Mgr. Petra Vaverková, krajský školský koordinátor prevence, 475 657 951
- Mgr. Gabriela Kottová, Pedagogicko-psychologická poradna ÚK a Zařízení pro DVPP, pracoviště Ústí nad Labem, metodička prevence, 475 532 803
- Lucie Hamalčíková, kurátor, 475 271 313
- OSPOD
- Policie České republiky
- Městská policie Ústí nad Labem
- **Seznam psychologů**
  - PhDr. Yveta Mikuličová, 475 650 110
  - PhDr. Ilona Wolferová, 475 214 790
  - PhDr. Jana Doubravová, 475 259 333 (317, 311, 358)
  - Mgr. Hana Sirotková, 477 112 354
- **Seznam psychiatrů**
  - MUDr. Petr Zahradník, 475 209 779
  - MUDr. David Filipovský, 475 209 779

3. Analýza výchozí situace, monitoring

Ve školním roce 2021/2022 projednával MP především problémy z oblasti krádeže, urážlivého chování mezi žáky, sebepoškozování, napadení, vydírání a pořizování audiovizuálního díla bez souhlasu natáčené osoby. Docházelo k užívání tabákových výrobků na prostranství školy. Vyskytovali se problematičtí žáci, u kterých bylo vzneseno podezření na užívání drog a omamných látek ze strany spolužáků. Po celou dobu školního roku byli tito žáci monitorováni MP, byla sledována i jejich řádná docházka. Mimo areál školy bylo zaznamenáno několik případů krádeží, fyzického napadení, nevhodného sexuálního chování aj.). MP kontaktoval PČR a OSPOD k následnému šetření.

Po přechodu z distančního vzdělávání na prezenční výuku se všichni učitelé snažili opětovně stmelit třídní kolektivy. Ty byly po distanční výuce narušeny jak po vztahové, tak po sociální stránce. V některých skupinách však výše uvedené problémy i nadále přetrvávají. MP se účastnil 30 jednání a vedl 26 rozhovorů se žáky. Z jednání jsou pořizeny zápisy. Na základě výsledků rozhovorů byl v některých případech předán zákonným zástupcům žáka kontakt na další instituce. V průběhu školního roku konzultoval MP řadu problémů s třídními učiteli.

Žáci jsou pravidelně informováni o možnostech konzultace a poradenství. Mohou využít schránku důvěry. Prostorové řešení školy umožňuje efektivní vykonávání dohledů. Rizikovými místy mohou být hlavně toalety a šatny. Častěji se začínají objevovat žáci s poruchami chování. V důsledku toho mohou vzniknout konflikty v kolektivu, narůstá agrese, objevuje se i šikana. Na tuto oblast (SPCH) se i nadále soustředíme, spolupracujeme zejména s PPP ÚL, SVP ÚL, OSPOD ÚL a kurátory pro děti a mládež. Ve škole je zhruba 10 % dětí pocházejících ze sociálně znevýhodněného rodinného prostředí. Často se setkáváme s tím, že rodina nevěnuje dítěti dostatek času a náležitou péči. V některých rodinách chybí také pevně stanovená pravidla a důsledné vedení. Z tohoto důvodu si žáci ve třídách vytvářejí třídní pravidla chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. TU s nimi následně aktivně pracují na třídnických hodinách. Naší snahou je, aby se prevence a zdravý životní styl staly přirozenou součástí života školy.

4. Stanovení cílů Preventivního programu školy podle cílových skupin

DLOUHODOBÉ CÍLE:

- Hlavním cílem na naší škole je vytvořit pozitivní sociální klima, tj. prostředí vzájemné komunikace mezi žáky a učiteli, mezi učiteli a rodiči.
- Posilování komunikačních dovedností (nenásilné zvládání konfliktů, odmítání návykových látek, adekvátní reakce na stres, kritiku a neúspěch).
- Zvyšování sociálních kompetencí (rozvíjení sociálních dovedností, odpovědnost za své chování a uvědomění si důsledků svého jednání, zvyšování sebevědomí).
- Směřování žáků ke smysluplnému využívání volného času (nabídka kroužků, družiny aj.).
- Zapojování rodičů a přátel školy do života školy (společné akce).

KRÁTKODOBÉ CÍLE:

- Zapojit všechny pedagogické pracovníky do systému prevence.
- Zlepšit práci se třídou, zlepšit klima v problematických třídách.
- Redukovat výskyt agresivity a násilného chování žáků k sobě navzájem.
- Spolupracovat s Městskou policií Ústí nad Labem v rámci „Dopravní výchovy“.
- Třídnické hodiny – 1x měsíčně – zaměřeny na posílení kladných vztahů mezi žáky.
- Přednášky pro třídy (Ing. Luděk Frank) - 1. až 4. třída: bezpečnost mimo školu, šikana, používání mobilních telefonů, představení práce Policie ČR, 6.-9. třída: bezpečnost na internetu, šikana a kyberšikana.
- Filmy, které pomáhají – II. stupeň – třídnické hodiny, osobnostní a sociální výchova.
- Hravě o prevenci – pro dívky 8. a 9. tříd (témata: mít své tělo ráda a zdravý životní styl v dospívání).

Prevence je nejčastěji zařazována do následujících předmětů: prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis, tělesná výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova ke zdraví, výchova k občanství a výtvarná výchova.

Kromě toho pořádáme také besedy, přednášky, projekty a akce zaměřené na konkrétní témata (drogy, sexuální výchova, nebezpečí internetu).

V rámci smysluplného využívání volného času nabízíme činnost školní družiny a různé zájmové útvary, do kterých se mohou zapojit žáci 1. i 2. stupně.

Projekty a školní akce:

Podle časového plánu 2022/2023 a měsíčních plánů.

5. Metody a způsoby dosažení cílů, skladba aktivit pro cílové skupiny

Na realizaci PP se podílí vedení školy, ŠMP, výchovný poradce, ostatní pedagogičtí pracovníci školy, v případě potřeby okresní metodik prevence PPP, sociální odbor, Policie ČR a jiné instituce.

Všichni pedagogičtí pracovníci školy se rozvíjejí osobnost žáků, podporují jejich sebevědomí, schopnost vytvářet přátelské vazby, sociální dovednosti, nenásilné zvládání konfliktů atd. Učitelé

využívají témat v osnovách svých předmětů a seznamují žáky s dalšími informacemi z oblasti zdravého životního stylu, prevence závislosti a sociálně rizikového chování. Zaměřují se nejen na poskytování informací, ale i na vytváření postojů žáků k problematice a osvojování dovedností komunikace, zvládnání sociálních vztahů a stresových situací, asertivity a odmítání. Podle možností zařazují do výuky různé formy a metody práce.

K dosažení cílů MPP přispívají i následující opatření:

- Pedagogický dohled nad žáky je zajištěn během všech přestávek, před vyučováním i o přestávce mezi odpoledním vyučováním v prostorách školy. Také v době obědů v jídelně (prevence šikany a užívání návykových látek).
- V případě potřeby mají žáci možnost svěřit se se svými problémy jednotlivým vyučujícím, výchovnému poradci, ŠMP, TU nebo využít schránku důvěry.
- Jednotliví TU průběžně sledují vztahy ve třídních kolektivech, aby byla zajištěna včasná diagnostika a intervence při vzniku šikany, v případě potřeby spolupracují s výchovným poradcem, ŠMP, popř. metodikem prevence PPP.
- Jsou průběžně sledovány často se opakující krátkodobé absence žáků (prevence záškoláctví) a při podezření na záškoláctví se kontaktují rodiče, případně sociální odbor.
- Pořádají se přednášky a besedy věnované drogové problematice nebo nebezpečí sociálních sítí.
- Prevence rizikového chování je součástí školního řádu. Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je toto klasifikováno jako hrubý přestupek a vyvodí se patřičné sankce.
- Průběžně jsou sledovány i další rizikové jevy (vandalismus, agresivita, rasismus atd.).

V případech, kdy je nedostačující prevence ve škole, se přistupuje k následujícím opatřením:

- 1 individuální pohovor se žákem,
- 2 podle zjištěných informací spolupráce s rodinou, zasedání výchovné komise,
- 3 doporučení kontaktu s odborníky,
- 4 v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě,
- 5 v případě trestné činnosti oznámení na Policii ČR.

6. Evaluace minimálního preventivního programu 2021/2022

- V roce 2021/2022 jsme pořádali:
  - Přednášky s vyučujícím L. Frankem na téma bezpečnost na internetu, BESIP, bezpečnost na silnici, trestní odpovědnost mládeže. Tohoto programu se účastnily třídy: 2.A, 2.B, 6.A, 6.B, 6.C, 7.A, 7.B, 7.C, 8.A, 8.B, 8.C a 8.D.
  - Škola se registrovala do projektu Skutečně zdravá škola.
  - 7.ročník pořádal benefiční akci pro psí útulek.
  - Někteří žáci osmých a devátých tříd se zúčastnili závodů dračích lodí.
  - Vybraní žáci devátých tříd se zapojili do projektu Příběhy našich sousedů.
  - Žáci se podíleli na sportovní reprezentaci naší školy.
  - V třídách na prvním stupni se uskutečnilo čertovské vyučování, realizovaly se vánoční besídky a velikonoční projekt Přivítejme jaro.
- ŠMP absolvoval různá jednání (žáci, rodiče, kolegové, vedení, spolupracující organizace).
- Třídnické hodiny se konají jednou měsíčně. Systematická práce TU je efektivní, v takových kolektivech se poté neprohlubují závažné vztahové problémy a zlepšuje se klima.
- Škola také věnuje pozornost dodržování pravidel a snaží se „podchytit“ nevhodné chování již v začátcích.
- Osvědčily se hromadné semináře pro celý pedagogický sbor.